

En arbetstagare överlämnade, på arbetsgivarens begäran, ett belastningsregisterutdrag till arbetsgivaren, som denne läste. Arbetsdomstolen har funnit att enbart ta emot och läsa belastningsutdraget inte omfattas av dataskyddsförordningen.

ARBETSDOMSTOLEN

AD 2026 nr 27

2026-03-25

Mål nr A 156/24

Stockholm

KÄRANDE

Industrifacket Metall, 105 52 Stockholm

Ombud: förbundsjuristen Anne Alfredson, LO-TCO Rättsskydd AB,
Box 5152, 121 18 Johanneshov

SVARANDE

1. Motorbranschens Arbetsgivareförbund, Box 5384, 102 49 Stockholm

2. Wallhamn AB, 556669-2009, Vallhamns hamn, 471 93 Kållekärr

Ombud för båda: chefsjuristen Andreas Modig, Transportföretagen TF AB,
Box 5384, 102 49 Stockholm

SAKEN

Brott mot dataskyddsförordningen

BAKGRUND

Wallhamn AB (bolaget) bedriver hamnrörelse och stuveri. Bolaget är medlem i Motorbranschens Arbetsgivareförbund och bundet av kollektivavtal (motorbranschavtalet) i förhållande till Industrifacket Metall (förbundet).

JW, som är medlem i förbundet, anställdes hos bolaget som bilmekaniker för tiden den 15 oktober–25 november 2023.

Efter det att JW påbörjat sin anställning begärde bolaget att han skulle lämna ett utdrag från belastningsregistret. Den 14 november 2023 överlämnade han ett förslutet kuvert innehållande ett sådant till sin chef LB. Bolaget, genom LB, tog emot kuvertet och läste igenom utdraget. Av utdraget framgick att JW dömts för brott.

Parterna tvistar om bolaget genom att ta emot utdraget från belastningsregistret och läsa det har behandlat JW:s personuppgifter i strid med artikel 10 i dataskyddsförordningen.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Förbundet har yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta bolaget att till JW betala ersättning med 60 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, den 30 augusti 2024, till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har bestritt käromålet. De har inte vitsordat något belopp avseende skadestånd, men vitsordat sättet att beräkna ränta.

Förbundet har yrkat att Arbetsdomstolen ska inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen gällande nivån på ersättning för överträdelse av dataskyddsförordningen.

Om Arbetsdomstolen skulle överväga att avslå förbundets talan med hänvisning till att arbetsgivarens agerande i målet inte utgör en behandling av personuppgifter i dataskyddsförordningens mening, har förbundet även yrkat att Arbetsdomstolen ska inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen gällande denna fråga.

Arbetsgivarparterna har motsatt sig att Arbetsdomstolen ska inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Parterna har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

PARTERNAS RÄTTSLIGA GRUNDER

Förbundet

Dataskyddsförordningen

Utdraget från belastningsregistret innehöll uppgifter om brott som JW dömts för. Det var fråga om personuppgifter som var hämtade från ett automatiserat register. Genom att ta emot och läsa handlingen har bolaget, i egenskap av personuppgiftsansvarig, behandlat personuppgifterna i strid med artikel 10 i dataskyddsförordningen.

JW har därför rätt till ersättning för immateriell skada enligt artikel 82 i samma förordning.

Skadeståndet bör sättas högt

Eftersom bolaget har överträtt ett förbud enligt dataskyddsförordningen, måste skadan anses som mycket allvarlig. Skadeståndet bör därför sättas högt.

Rättegångskostnader

I enlighet med Arbetsdomstolens tidigare bedömningar ska sedvanliga regler vid bedömningen av fördelningen av rättegångskostnader gälla, varvid storleken på ett i målet utdömt skadestånd helt saknar betydelse.

Förhandsavgörande

Arbetsdomstolen ska i enlighet med artikel 267 EUF-fördraget inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen i frågan hur ersättningen för överträdelsen av dataskyddsförordningen ska bestämmas.

Den fråga som ska ställas till EU-domstolen är följande.

Ska artikel 82.1 i dataskyddsförordningen, mot bakgrund av skäl 146 i samma förordning, tolkas så att en skada som uppstår vid en överträdelse av

ett i dataskyddsförordningen reglerat förbud mot behandling av personuppgifter betraktas som en allvarlig skada, och kan en sådan skada därför inte kompenseras med en ersättning som uppgår till endast ringa belopp.

Om Arbetsdomstolen skulle överväga att avslå förbundets talan, ska Arbetsdomstolen i enlighet med artikel 267 EUF-fördraget inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen i frågan om hur dataskyddsförordningen ska tolkas när det gäller arbetsgivarens åtgärd att ta del av personuppgifter rörande fällande domar i brottmål genom granskning av ett fysiskt dokument.

Den fråga som i sådant fall ska ställas till EU-domstolen är följande.

Ska artikel 2.1 och artikel 4.2 dataskyddsförordningen, jämförda med artikel 8.1 Europiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, tolkas så att en arbetsgivares åtgärd, att ta del av personuppgifter gällande fällande domar i brottmål genom granskning av ett fysiskt dokument som en arbetstagare på arbetsgivares uppmaning har inhämtat från ett nationellt register förbehållet den enskilde, utgör en sådan behandling av personuppgifter som omfattas av förordningens materiella tillämpningsområde, även om arbetsgivaren efter granskningen förstör dokumentet utan att uppgifterna förs in i ett register?

Det saknas vägledande praxis från EU-domstolen gällande frågan om det är en behandling i dataskyddsförordningens mening, när en arbetsgivare begär att få del av uppgifter från belastningsregistret och tar del av dessa uppgifter genom manuell granskning av ett fysiskt dokument, som hämtat sitt innehåll från ett automatiserat register och därefter förstörs. Det finns därför skäl att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

Arbetsgivarparterna

Dataskyddsförordningen

Det är riktigt att belastningsregisterutdraget i och för sig innehöll personuppgifter. Att bolaget tog emot och läste utdraget från belastningsregistret,

har dock inte utgjort någon sådan behandling av personuppgifter som innebär att dataskyddsförordningen är tillämplig. Bolaget är därmed inte skyldigt att betala skadestånd till JW.

Om Arbetsdomstolen skulle finna att dataskyddsförordningen är tillämplig, har bolagets ovan beskrivna hantering av belastningsregisterutdraget i vart fall inte stått i strid med artikel 10 i dataskyddsförordningen.

Det yrkade beloppet är för högt

Om Arbetsdomstolen skulle finna att bolaget har behandlat JW:s personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen, och är ersättningsskyldigt för detta, ska skadeståndet sättas ned i första hand till noll och i andra hand till det, enligt praxis, etablerade beloppet om 3 000 kr.

Rättegångskostnaderna

Förbundet har framställt ett yrkande som är tjugo gånger högre än etablerad praxis rörande kränkningar av en individs rättigheter enligt dataskyddsförordningen. Om förbundet skulle vinna framgång med sin talan i sak, och bolaget åläggas att betala ett lägre belopp enligt vad som anges under närmast föregående rubrik, måste förbundet ändå, enbart utifrån förhållandet mellan yrkat och utdömt belopp, vara att anse som huvudsakligen förlorande part. Vid sådant förhållande ska förbundet förpliktas att betala ersättning för arbetsgivarparternas rättegångskostnader.

Förhandsavgörande

Arbetsdomstolen ska inte inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. Unionsrättsfrågorna är inte avgörande för utgången i målet. Arbetsgivarens åtgärd var att ta emot och läsa ett fysiskt papper med uppgifter hämtade från ett register som fördes av någon annan än arbetsgivaren, och som arbetsgivaren inte hade ansvar för eller ens tillgång till. Frågan om denna åtgärd utgjorde sådan behandling av personuppgifter som omfattas av dataskyddsförordningen, ska inte avgöras genom en tolkning av förordningens syfte, systematik eller tillämpningsområde. Det är en fråga om tillämpning av

nationell rätt. Även om frågan i målet skulle ha någon anknytning till dataskyddsförordningen, är det dock inte oklart hur frågan ska bedömas. Frågan om dataskyddsförordningens tillämplighet på arbetsgivarens agerande i det aktuella fallet framgår redan av svensk rättspraxis i form av det beslut från tillsynsmyndigheten som arbetsgivarparterna åberopat i målet. Sammantaget saknas därmed skäl att bifalla förbundets yrkande.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Förbundet

Dataskyddsförordningen

Av EU-domstolens dom av den 7 mars 2024, Endemol Shine Finland Oy, C-740/22, EU:C:2024:216, framgår att ett muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella fällande domar i pågående eller avslutade brottmål mot en fysisk person utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 4.2 i dataskyddsförordningen, och att denna behandling omfattas av förordningens materiella tillämpningsområde när dessa uppgifter ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Domen slår alltså fast att också ett muntligt överförande av uppgifter är en behandling av personuppgifter som omfattas av förordningen och vidare att det räcker med att den behandlade uppgiften "ingår i" ett register för att behandlingen ska omfattas av förordningens materiella tillämpningsområde.

Redan genom att ta emot och läsa igenom belastningsregisterutdraget har bolaget behandlat personuppgifter i strid med artikel 10 i dataskyddsförordningen. Hur bolaget hanterade belastningsregisterutdraget efter att det togs emot saknar betydelse för domstolens prövning i detta mål.

Förhandsavgörande

Av artikel 82 i dataskyddsförordningen följer att varje person som har lidit immateriell skada till följd av en överträdelse av förordningen, ska ha rätt

till ersättning för den uppkomna skadan. Av dataskyddsförordningens skäl 146 följer att begreppet skada bör tolkas brett mot bakgrund av domstolens rättspraxis på ett sätt som fullt ut återspeglar förordningens mål. Det sägs också att kompensationen bör vara full och effektiv. Detta fall avser den typ av personuppgifter för vilket det enligt dataskyddsförordningen råder ett förbud mot behandling. Det finns skäl att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen i frågan hur ersättningen för överträdelsen av dataskyddsförordningen i detta fall ska bestämmas.

Den fråga som Arbetsdomstolen ska pröva i detta mål, är om bolagets hantering av belastningsregisterutdraget utgör en behandling av personuppgifter i dataskyddsförordningens mening eller inte. Om Arbetsdomstolen skulle överväga att avslå förbundets talan på grund av att arbetsgivarens agerande inte utgör en behandling av personuppgifter i förordningens mening, finns med hänsyn till EU-domstolens dom i ovan nämnda mål en oklarhet gällande tolkningen av dataskyddsförordningens tillämpningsområde i aktuellt avseende.

Arbetsgivarparterna

Dataskyddsförordningen

Det är riktigt att utdraget från belastningsregistret innehöll uppgift om brott som JW dömts för. Det är också riktigt att det var fråga om personuppgifter.

Dataskyddsförordningen är enligt artikel 2 tillämplig på i första hand (a) ”behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg” och i andra hand (b) ”annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register”.

Bolaget tog emot belastningsregisterutdraget, tittade igenom det och destruerade det sedan genom att köra det i en s.k. papperstugg. Hanteringen var helt manuell, och utgjorde alltså inte någon sådan automatisk behandling av personuppgifter som avses i artikel 2 i dataskyddsförordningen.

Bolaget gjorde inte någon anteckning om belastningsregisterutdragets innehåll, kopierade eller scannade inte det, lade inte in det i något system, satte inte det i någon pärm eller i något sökbart mappsysteem, och överhuvudtaget befattade sig bolaget inte med personuppgifterna. Bolaget sparade inte heller personuppgifterna och avsåg inte att föra in dem i något register. Bolaget destruerade handlingen. Bolagets hantering utgjorde alltså inte heller någon sådan ”annan behandling än automatisk av personuppgifter” som avses i artikel 2 i dataskyddsförordningen.

Det förhållandet, att uppgifterna härrörde från ett register, saknar betydelse för frågan om de åtgärder som *bolaget* vidtog omfattas av dataskyddsförordningen eller inte.

Förhandsavgörande

Ett grundläggande rekvisit för att inhämta ett förhandsavgörande är att svar på tolkningsfrågan är nödvändigt för att döma i saken. Så är inte fallet i detta mål. Rätten att begära att en arbetssökande eller arbetstagare för sin arbetsgivare visar upp utdrag från belastningsregistret vilar vare sig på unionsrätt eller svensk författning, utan på arbetsgivarens fria anställnings- och arbetsledningsrätt. Arbetsgivaren kan, som villkor för ny, förnyad eller fortsatt anställning, begära att den berörde själv beställer och visar upp ett utdrag från belastningsregistret.

Den huvudsakliga tvistefrågan i detta mål ska avgöras utifrån en bedömning av de åtgärder som arbetsgivaren vidtog och utifrån de särskilda omständigheterna i det aktuella fallet och inte utifrån en tolkning av dataskyddsförordningens syfte, systematik eller tillämpningsområde. Det är därmed fråga om en tillämpning av nationell rätt.

Det finns alltså inte någon fråga som kan ställas till EU-domstolen, och inte heller något svar från denna, som påverkar bedömningen i dessa avseenden.

Även om tvistefrågan i målet skulle anses ha någon form av anknytning till dataskyddsförordningen, är det inte oklart hur denna ska bedömas.

Artikel 2.1 i dataskyddsförordningen talar om sådan behandling av personuppgifter som är automatisk eller manuell i register. Det som ska bedömas är om den personuppgiftsbehandlande arbetsgivaren genom sina egna åtgärder utför automatisk behandling eller manuell behandling i form av ett register (strukturerad samling) som omfattas av dataskyddsförordningen. Ursprunget till uppgifterna, om de alltså har ingått i ett register som förs hos och av någon annan som är personuppgiftsansvarig för det registret, avgör inte dataskyddsförordningens tillämplighet på arbetsgivarens behandling av personuppgifterna. Det är enbart hur arbetsgivarens egen behandling är organiserad som avgör den frågan. Den frågan är redan besvarad i svensk rättspraxis. Även i detta avseende blir det således fråga om att tillämpa nationell rätt på omständigheterna i detta mål.

UTREDNINGEN

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Parterna har åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Dataskyddsförordningen

Rättsliga utgångspunkter

Av artikel 2.1 i dataskyddsförordningen framgår att förordningen ska tillämpas på sådan behandling av personuppgifter, som helt eller delvis företas på automatisk väg, samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Personuppgifter definieras i artikel 4.1 i dataskyddsförordningen som varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person.

Behandling definieras i artikel 4.2 i dataskyddsförordningen som en åtgärd eller en kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej,

såsom insamling, registrering, organiserings, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring.

Det är enbart personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden som kan bli ersättningsskyldiga enligt artikel 82 i dataskyddsförordningen. Personuppgiftsansvarig är den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter (artikel 4.7 i dataskyddsförordningen). Personuppgiftsbiträde är den som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning (artikel 4.8 i dataskyddsförordningen).

Med register avses, enligt artikel 4.6 i dataskyddsförordningen en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella och geografiska förhållanden.

Av artikel 10 i dataskyddsförordningen framgår att behandling av personuppgifter, som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelse som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1, endast får utföras under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Av bestämmelsen följer vidare att ett fullständigt register över fällande domar i brottmål endast får föras under kontroll av myndighet.

I EU-domstolens dom av den 10 juli 2018, *Jehovan todistajat*, C-25/17, EU:C:2018:551, har domstolen konstaterat att manuell behandling på papper av personuppgifter omfattas av dataskyddsregleringen, om personuppgifterna hanteras på ett sådant sätt att de i praktiken kan erhållas med lätthet för senare användning.

Ett muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella fällande domar i pågående eller avslutade brottmål mot en fysisk person har ansetts omfattas av

det materiella tillämpningsområdet, när dessa uppgifter ingår i eller kommer att ingå i ett register (se EU-domstolens dom av den 7 mars 2024, Endemol Shine Finland Oy, C-740/22, EU:C:2024:216). I målet vid den nationella domstolen hade klaganden, Endemol Shine Finland Oy, muntligen begärt att en tingsrätt skulle lämna upplysningar om eventuella fällande domar i pågående eller redan avslutade brottmål avseende en fysisk person som deltog i ett uttagningsprov som anordnats av detta bolag, i syfte att fastställa om denna person hade ett brottsligt förflutet. Den hänskjutande domstolen ville få klarhet i om artiklarna 2.1 och 4.2 i dataskyddsförordningen skulle tolkas så, att muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella fällande domar i pågående eller avslutade brottmål mot en fysisk person, utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i förordningen. EU-domstolen anförde därvid att eftersom muntligt utlämnande i sig utgör en annan behandling än automatisk, måste de uppgifter som är föremål för denna behandling således vara sådana som ”ingår” eller ”kommer att ingå i” ett ”register” för att behandlingen ska omfattas av dataskyddsförordningens materiella tillämpningsområde (punkten 35). Domstolen konstaterade vidare att det i det aktuella fallet framgick av begäran om förhandsavgörande att de uppgifter, som klaganden i det nationella målet hade begärt, fanns i ”en domstols personregister” och att det således föreföll som om dessa uppgifter ingick i ett register i den mening som avses i artikel 4.6 i dataskyddsförordningen. EU-domstolen framhöll att det emellertid ankom på den hänskjutande domstolen att kontrollera detta.

I Sverige är det Polismyndigheten som för ett fullständigt register över fällande domar i brottmål och som är personuppgiftsansvarig för den behandling som förandet av registret och utlämnandet av personuppgifter därifrån innebär, se lagen (1998:620) om belastningsregister. Till viss del faller Polismyndighetens behandling av personuppgifter utanför dataskyddsförordningen, eftersom den inte är tillämplig på behandling som behöriga myndigheter utför i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder (artikel 2.2 d i dataskyddsförordningen).

Är dataskyddsförordningen tillämplig och har bolaget behandlat personuppgifter i strid med denna?

Det är ostridigt att det i målet aktuella utdraget från belastningsregistret har innehållit personuppgifter. Frågan är dock om bolaget genom att begära att få ta del av uppgifterna från belastningsregistret, och därefter också ta del av uppgifterna genom att ta emot och läsa registerutdraget, har behandlat personuppgifterna på ett sådant sätt som innebär att dataskyddsförordningen är tillämplig.

Dataskyddsförordningen omfattar all helt eller delvis automatiserad (automatisk) behandling av personuppgifter oavsett om personuppgifterna finns i ett register. Därutöver omfattas även manuell (icke-automatisk) behandling av personuppgifter, som ingår i eller kommer att ingå i ett register, av förordningens tillämpningsområde.

Det som förbundet har lagt bolaget till last är att LB, som var JW:s chef, tog emot ett utdrag från belastningsregistret från honom som låg i ett förslutet kuvert och läste registerutdraget. Det har således varit fråga om en sådan manuell (icke-automatisk) behandling av personuppgifter som endast omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde, om uppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register. I detta fall har det inte ens gjorts gällande att bolaget hade för avsikt att låta personuppgifterna i belastningsregisterutdraget ingå i ett register.

Enligt Arbetsdomstolens bedömning har bolagets hantering av belastningsregisterutdraget och de personuppgifter som detta innehöll därmed inte utgjort en sådan icke-automatiserad behandling i register som avses i artikel 2.1 i dataskyddsförordningen, trots att personuppgifterna ursprungligen hade lämnats ut från ett register, vilket Polismyndigheten var personuppgiftsansvarig för. Det är inte heller fråga om en sådan delvis automatiserad behandling av personuppgifter som bolaget är personuppgiftsansvarigt för. Ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifterna i belastningsregistret och utlämnandet av dem därifrån har fastställts i

författning och inte av bolaget. Det har inte gjorts gällande att bolaget behandlat personuppgifterna för Polismyndighetens räkning och därmed varit personuppgiftsbiträde.

Att uppgifterna, som låg i kuvertet som JW lämnade över till bolaget, var inhämtade av honom från belastningsregistret förändrar inte den bedömningen eftersom det inte har betydelse för bolagets hantering (jfr EU-domstolens dom av den 7 mars 2024, Endemol Shine Finland Oy, EU:C:2024:216, som avsåg en domstols muntliga utlämnande av uppgifter från domstolens eget personregister).

Bolagets hantering av personuppgifterna i belastningsregisterutdraget omfattas alltså inte av dataskyddsförordningens tillämpningsområde. Bolaget har således inte behandlat personuppgifter i strid med denna.

Förhandsavgörande

Med hänsyn till utgången är förbundets begäran om förhandsavgörande om skadeersättnings storlek inte aktuell. Något förhandsavgörande om det har inte varit nödvändigt för att döma i målet.

Förbundet har yrkat att Arbetsdomstolen, om den skulle överväga att avslå förbundets talan med hänvisning till att arbetsgivarens agerande inte utgör en behandling av personuppgifter i dataskyddsförordningens mening, ska inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen för att klargöra hur dataskyddsförordningen ska tolkas när det gäller arbetsgivarens åtgärd att ta del av personuppgifter rörande fällande domar i brottmål genom granskning av ett fysiskt dokument. Arbetsgivarparterna har motsatt sig förbundets begäran.

I artikel 267 i EUF-fördraget stadgas bl.a. att när det uppkommer fråga om tolkning av en EU-rättsakt vid en domstol i en medlemsstat mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, och domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändig för att döma i saken, så

ska den nationella domstolen föra frågan vidare till EU-domstolen, dvs. begära ett förhandsavgörande.

Eftersom redan läsning är en behandling, är det uppenbart att bolagets hantering av personuppgifterna är en behandling enligt dataskyddsförordningens definition. Arbetsdomstolen avslår inte förbundets talan med hänvisning till att arbetsgivarens agerande inte utgör en behandling av personuppgifter i dataskyddsförordningens mening. Förbundets yrkande om förhandsavgörande är således inte aktuellt, utan ska avslås.

Arbetsdomstolen har kommit fram till att den aktuella hanteringen av personuppgifter inte omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde. Enligt Arbetsdomstolens mening framgår detta klart av artikel 2.1 i dataskyddsförordningen. Mot bakgrund av det anförda anser Arbetsdomstolen att det inte finns någon sådan EU-rättslig oklarhet som innebär att ett förhandsavgörande av EU-domstolen är nödvändigt för att döma i saken.

Rättegångskostnader

Förbundet har förlorat målet och ska därför ersätta arbetsgivarparternas rättegångskostnad i den utsträckning den varit skälig för att ta tillvara deras rätt. De har yrkat ersättning med 400 000 kr avseende ombudsarvode.

Förbundet har anfört bl.a. följande. Arbetstagarparternas kostnadsanspråk är för högt. En inte oväsentlig del av målets handläggning gällde det avvissningsyrkande som arbetsgivarparterna frånföll först vid huvudförhandlingen. Detta bör ha föranlett en tredjedel av nedlagt arbete. Inget belopp kan vitsordas som skäligt i och för sig.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Målet har krävt ett sammanträde för muntlig förberedelse som varade i 40 minuter och huvudförhandling i en timme och 40 minuter. Målet har huvudsakligen avsett en rättsfråga. Arbetsdomstolen anser att skälig ersättning för att ta till vara arbetstagarparternas rätt inte uppgår till mer än 200 000 kr för ombudsarvode.

DOMSLUT

1. Arbetsdomstolen avslår Industrifacket Metalls begäran om inhämtande av förhandsavgörande från EU-domstolen.
2. Arbetsdomstolen avslår Industrifacket Metalls talan.
3. Arbetsdomstolen förpliktar Industrifacket Metall att ersätta Motorbranschens Arbetsgivareförbund och Wallhamn AB för deras rättegångskostnader med 200 000 kr avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Karin Renman, Peter Syrén, Eva Nilsson, David Johnsson, Göran Söderlöf, Malin Sjunnebo (skiljaktig) och Robert Pettersson.

Rättssekreterare: Jenny Linde

Domsbilaga
i mål nr A 156/24

Ledamoten Malin Sjunnebos skiljaktiga mening

Jag är skiljaktig i frågan om inhämtande av förhandsavgörande från EU-domstolen.

Förbundet har, såsom jag uppfattat det, yrkat att, för det fall Arbetsdomstolen överväger att avslå förbundets talan, ska Arbetsdomstolen i enlighet med artikel 267 EUF-fördraget inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen i fråga om hur dataskyddsförordningen ska tolkas när det gäller arbetsgivarens åtgärd att ta del av personuppgifter rörande fällande domar i brottmål genom granskning av ett fysiskt dokument.

Den fråga som förbundet då begärt ska ställas till EU-domstolen är följande.

Ska artikel 2.1 och artikel 4.2 dataskyddsförordningen, jämförda med artikel 8.1 Europiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, tolkas så att en arbetsgivares åtgärd, att ta del av personuppgifter gällande fällande domar i brottmål genom granskning av ett fysiskt dokument som en arbetstagare på arbetsgivares uppmaning har inhämtat från ett nationellt register förbehållet den enskilde, utgör en sådan behandling av personuppgifter som omfattas av förordningens materiella tillämpningsområde, även om arbetsgivaren efter granskningen förstör dokumentet utan att uppgifterna förs in i ett register?

I förevarande fall har bolaget under pågående anställning krävt att en arbetstagare ska inhämta och uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret. Så har också skett. Bolaget har uppgett att handlingen därefter förstördes.

Twistefrågan i målet är om den hantering av personuppgifterna som det innebär när bolaget tar del av utdraget ur belastningsregistret genom

granskningen av ett fysiskt dokument står i strid med dataskyddsförordningen även om handlingen därefter inte har förts in i ett register hos arbetsgivaren. Det är ostridigt att handlingen i och för sig härrör ur ett register, nämligen belastningsregistret. Det är också klart att om bolaget hade fört in uppgifter om registerutdraget i ett eget register hade behandlingen genom en tolkning av ordalydelsen artikel 2.1 inneburit att bolagets agerande omfattats av dataskyddsförordningens materiella tillämpningsområde.

Det förefaller uppenbart att bolagets agerande, att begära att den enskilde under pågående anställning ska inhämta och uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret, tillägna sig uppgifterna genom att granska utdraget och därefter förstöra handlingen, är ägnat att kringgå att behandlingen ska omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde. Det är också uppenbart att den enskilde i detta fall inhämtar utdraget på uppdrag av sin arbetsgivare, eftersom arbetsgivaren själv saknar lagstöd att inhämta ett sådant utdrag, samt att syfte med inhämtandet är arbetsgivarens intresse av att få kännedom om arbetstagarens eventuella begångna brott.

Den svenska lagstiftaren har ansett att ett liknande förfarande, att inför anställning begära att den arbetssökande själv ska inhämta ett utdrag ur belastningsregistret som sedan uppvisas för arbetsgivaren men denne därefter inte för in det i ett register, inte omfattas av det materiella tillämpningsområdet av dataskyddsförordningen (se t.ex. prop. 2025/26:174 s. 54 med hänvisningar).

Motsvarande uttalanden finns dock inte vare sig från den svenska lagstiftaren eller från Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) avseende motsvarande förfarande som genomförs under pågående anställning.

Frågan om registerkontroll under pågående anställning har nyligen berörts i prop. 2025/26:174, Utökade registerkontroller i skolväsendet. På s. 40 återges delar av förslagen från promemorian som föregick propositionen:

I promemorian lämnas ett förslag, i enlighet med utredarens uppdragsbeskrivning, om att det ska införas en möjlighet för arbetsgivare inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet att genomföra registerkontroller av redan anställda. I promemorian görs dock bedömningen att det inte finns tillräckliga skäl för att genomföra registerkontroller av redan anställda. Promemorian avråder därför regeringen från att gå vidare med ett sådant förslag. För det fall regeringen vill gå vidare med förslaget anser promemorian dock att det först bör utredas närmare. I promemorian görs bedömningen att det finns behov av en vidare analys kring förslagets förenlighet med regeringsformen, Europakonventionen och EU:s dataskyddsförordning. Därtill ser promemorian behov av att utreda integritetsskyddande åtgärder för att registerkontroll under pågående anställning ska anses tillåten.

Vidare anges på s. 42:

Att införa registerkontroller under pågående anställning skulle innebära en genomgripande förändring i svensk lagstiftning. En sådan förändring kräver att det görs mycket noggranna avvägningar mellan å ena sidan skyddet för utsatta grupper såsom barn och elever, och å andra sidan den inskränkning som registerkontroller kan innebära för den personliga integriteten. Promemorian lyfter fram att för det fall regeringen vill gå vidare med förslaget behöver frågan först utredas närmare, bl.a. med en vidare analys kring förslagets förenlighet med regeringsformen, Europakonventionen och EU:s dataskyddsförordning och av om det finns integritetsskyddande åtgärder som kan vidtas för att göra intrånget i den personliga integriteten mindre allvarligt.

Regeringen ansåg utifrån ovan det inte fanns skäl att införa registerkontroller under pågående anställning i det lagförslag som omfattades av propositionen och som träder i kraft senare i år.

Mot denna bakgrund och med hänsyn till dataskyddsförordningens syfte i allmänhet och artikel 10 i synnerhet, att behandlingen av uppgifter om fällande brottsdomar anses vara så skyddsvärda att de reglerats i en särskilt artikel i förordningen, i kombination med att den svenska lagstiftaren gett

uttryck för att det inte är utrett om ett inhämtande av belastningsregisterutdrag under pågående anställning är förenligt med gällande rätt, anser jag att det inte är helt klart och utrett att ett sådant förfarande som nu är föremål för prövning inte skulle kunna omfattas av förordningens materiella tillämpningsområde och stå i strid med dataskyddsförordningen.

Arbetsdomstolen ska därmed bifalla förbundets yrkande om att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen i denna del.

Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med majoriteten.